

O słowniku

Słownik zawiera ok. 6000 angielskich słów i ponad 2300 różnego rodzaju połączeń wyrazowych wraz z ich odpowiednikami lub objaśnieniami w języku polskim. Jest to słownik wyłącznie przekładowy, a krótkie objaśnienia dołączone do niektórych haseł mają na celu jedynie określenie znaczenia słowa w przypadku, gdy polski odpowiednik jest homonimem albo angielskie słowo lub wyrażenie nie posiada jeszcze powszechnie przyjętego polskiego ekwiwalentu.

W słowniku znalazły się terminy z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa, słowa z języka ogólnego, które tworzą z terminami typowe połączenia frazeologiczne, a które mogłyby powodować trudności w pracy nad przekładem. Uwzględniono też słownictwo ogólne, często występujące w tekstach naukowych z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Słownik jest adresowany do wszystkich osób zainteresowanych problematyką tej dyscypliny, w tym w szczególności do studentów, którym – mam nadzieję – ułatwi korzystanie z anglojęzycznej literatury fachowej i naukowej oraz z systemów informacyjnych z angielskim interfejsem użytkownika.

Podstawę słownika stanowi słownictwo pochodzące z artykułów opublikowanych w latach 2000–2005 w 12 anglojęzycznych czasopismach z dziedziny informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Teksty artykułów utworzyły korpus liczący ponad 20 milionów wyrazów. Dodatkowo uwzględniono słownictwo pochodzące z norm oraz wybranych słowników i tezaurusów polskich i zagranicznych. Pełny wykaz źródeł materiału leksykalnego został zamieszczony w dalszej części wstępu. Oprócz angielskich terminów w słowniku znalazły się także zwroty łacińskie, np. *loco citato*, *sine anno*, *bone fide*, które należą do łacińskiej kultury uniwersalnej i dlatego pojawiają się w wielu angielskich tekstach naukowych. Słownik uwzględnia również skróty i skrótowce oraz często spotykane nazwy własne systemów informacyjnych, języków informacyjno-wyszukiwawczych, organizacji, towarzystw oraz stowarzyszeń naukowych i zawodowych. Przekład nazw własnych na język polski ma często specyficzną formę, nie zawsze dokładnie odpowiadającą znaczeniu ich poszczególnych składników wyrazowych.

Dobór czasopism, które zostały wykorzystane w opracowaniu słownika, nie był przypadkowy. Wybrane periodyki reprezentują szerokie spektrum zagadnień z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Indeksowane są w mię-

dzynarodowych bazach danych – *Social Sciences Citation Index* oraz *Library and Information Science Abstract*, co wpływa na ich recepcję w literaturze światowej oraz na znajomość wśród bibliotekarzy i specjalistów informacji. Przeprowadzone rozpoznanie naukowej użyteczności tych źródeł pozwoliło na stwierdzenie, że stanowią one podstawę wymiany doświadczeń w rozwoju tej dyscypliny¹. Dodatkowym argumentem przemawiającym za wyborem konkretnych tytułów było spostrzeżenie, że są one dostępne w polskich bibliotekach zarówno w formie drukowanej, jak i elektronicznej. Teksty artykułów w nich zawartych można uzyskać, korzystając z takich serwisów pełnotekstowych, subskrybowanych przez wiele polskich bibliotek naukowych, jak: ScienceDirect, EbscoHost, SpringerLink i Emerald. Jedno z czasopism wykorzystanych w gromadzeniu leksyki – „Information Research” – udostępniane jest w trybie Open Access, tj. bezpłatnie w Internecie.

Źródła wykorzystane przy opracowaniu słownika umożliwiły zebranie najważniejszego słownictwa z zakresu informacji naukowej i bibliotekoznawstwa. Biorąc jednak pod uwagę szybki rozwój terminologii, szczególnie związanej z technologiami informacyjnymi, należy podkreślić, że słownik ma charakter otwarty i będzie wymagał regularnej aktualizacji.

W słowniku za podstawową formę słowa lub zwrotu przyjęto wersję brytyjską języka angielskiego, umieszczając przy pisowni amerykańskiej odsyłacz *zob.* do wersji brytyjskiej. W przypadku, gdy rozróżnienie wersji języka było konieczne, wprowadzono oznaczenia GB (= brytyjski) i US (= amerykański). Przy hasłach będących nieregularną formą liczby mnogiej, np. *thesauri*, *theses*, *consortia*, *criteria*, wprowadzono odsyłacz *zob.* do artykułu hasłowego w liczbie pojedynczej, w którym dodatkowo umieszczono formę liczby mnogiej, poprzedzoną skrótem *pl.*

Polskie odpowiedniki będące synonimami zostały oddzielone przecinkami, natomiast w nawiasach wyróżniono kursywą dopowiedzenia, kwalifikatory i krótkie objaśnienia. Różne znaczenia angielskiego terminu zostały oznaczone cyframi arabskimi. W słowniku znalazły się także kwalifikatory dla oznaczenia części mowy. W przypadku, gdy polski odpowiednik jest rzeczownikiem, a nie podano dodatkowych znaczeń angielskiego terminu należących do innych części mowy, zrezygnowano z jego oznaczenia. W celu ułatwienia wyszukiwania każdy rzeczownik w terminach i wyrażeniach złożonych stanowi osobny wyraz hasłowy. Na przykład wyrażenie *patent classification* znajduje się zarówno w hasle *patent*, jak i w hasle *classification*.

¹ A. Drabek: *Analiza czasopism z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej (na podstawie bazy danych Journal Citation Reports Social Sciences Edition 1999–2004)*. W: E. Gondek i D. Pietruch-Reizes (red.). *Studia z informacji naukowej i dyscyplin pokrewnych. Prace dedykowane Profesor Barbarze Stefaniak*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2007, ISBN 978-83-226-1623-9, s. 130–147.